

تشریح شش توصیه امام صادق(ع) به شیعیان

به مناسبت شهادت امام صادق(ع) حجت الاسلام سید امیرحسین حسینی در سخنانی به تشریح شش توصیه امام صادق(ع) به شیعیان پرداخت که مشروح آن در ادامه می آید.

بسم الله الرحمن الرحيم

دست نوشته های معارفی امیرمحسن سلطان احمدی(سلطان احمدی دات آی آر): امام صادق(علیه السلام) در توصیه ای به مفضل شش توصیه به شیعیان می نمایند و به مفضل تاکید می کنند این توصیه ها را به شیعیان برساند.

متن روایت امام صادق(ع)

متن روایت از کتاب تحف العقول عن آل الرسول عليهم السلام ، ج ۱ ، ص ۳۶۷ چنین است: « وَ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِيْلِمُ مَفْضَلِ أَوْصِيكَ بِسِتِّ خِصَالٍ تُبَدِّلُغُهُنَّ شِيعَتِي قُلُوتٌ وَ مَا هُنَّ إِلَّا سَيِّدِي قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى مَنْ ارْتَمَيْتَكَ وَ أَنْ تَرْضَى لِأَخِيكَ مَا تَرْضَى لِنَفْسِكَ وَ اِعْلَامُ أَنْ لِيْلِمُ مُمْرُؤًا وَ آخِرُ فَادْذَرِ الْعَوَاقِبَ وَ أَنْ لِيْلِمُ مُمْرُؤًا بِغَتَاتٍ فَكَفُّنْ عَلَيَّ حَذْرٌ وَ إِيسَاكَ وَ مُرْتَقَى جَبَلٍ سَهْلٍ إِذَا كَانَ الْهُنْدُ حَذْرٌ وَ عَرَاً وَ لَا تَعْدِنَنَّ أَخَاكَ وَ عَدَاً لَيْسَ فِي يَدِكَ وَ فَاؤُهُ » .

ترجمه فارسی روایت

آن حضرت علیه السلام به مفضل فرمود: تو را به شش خصلت سفارش می‌کنم تا به شیعیانم برسانی، گفتم: آقای من! آنها کدام است؟ فرمود:

۱- بازگرداندن امانت به صاحبش،

۲- آنچه برای خود می‌پسندی برای برادرت نیز بیسند،

۳- این را بدان که هر کاری را پایانی است بنا بر این از عاقبت آن هشیار باش،

۴- تمام امور را حوادثی است ناگهانی پس مواظب باش،

۵- از صعود به کوهی هموار و صاف که بازگشتی ناهموار و مخوف دارد بپرهیز،

۶- هرگز به برادرت وعده‌ای مده که قادر به وفایش نیستی. (ترجمه جعفری ص ۳۴۵).

در روز شهادت امام صادق(ع) توفیق شد در مسجد فائق در عزاداری شرکت کنم که در این مراسم حجت الاسلام و المسلمین سید امیرحسین حسینی فرزند مرحوم حاج آقا حسینی اخلاق در خانواده به ایراد سخن پرداختند و شرحی مختصر بر این حدیث بیان کردند. لذا در ادامه مشروح بیانات ایشان و شرحی بر این حدیث تقدیم شما معارف جویان عزیز می گردد.

مشروح بیانات حجت الاسلام حسینی و تشریح شش توصیه امام صادق(ع) به شیعیان به شرح زیر است:

رسیدن نکات مهم و کلیدی از ائمه(ع) به شیعیان

حجت الاسلام و المسلمین «سید امیرحسین حسینی» با بیان اینکه از ائمه اطهار(ع) بیانات و نکات کلیدی مهمی به ما رسیده است، گفت: بعضاً برخی سوال می کنند که با توجه به دوران جور ظلم حاکمان بعد از امام رضا(ع) از این امامان سخنان و نکات کمی به ما رسیده و ما

نمی دانیم چگونه باید از آنها درس بگیریم؟ در پاسخ به این افراد این نکته مورد توجه است که اولاً همان سیره و سخنان محدودی که از این امامان بزرگوار به ما رسیده هر کدامش یک دریا است که موضوعات کلیدی و زیربنایی مهمی برای اهل عبرت و اهل عمل مطرح شده است.

وی ادامه داد: همین نکات محدود هم می توان برای تنظیم صحیح مسیر زندگی انسان کافی باشد و دوماً اینکه از امامان قبل از امام رضا(ع) ما آثار و کلمات و بیانات فراوانی به ما رسیده است و آیا ما به آن ها عمل کرده ایم؟

امام جماعت مسجد فائق افزود: در همین راستا از امیرالمومنین(ع) دریایی مثل نهج البلاغه، غررالحکم به ما رسیده است، ما چقدر به آنها مراجعه می کنیم و استفاده می کنیم؟ همین طور از امام حسن(ع) و امام حسین(ع) سیره و روش و منش همراه با جزئیات به ما رسیده است، یا اینکه از امام سجاده(ع) از دعاها و آن صحیفه سجادیه و آن عقاید و معنایی که در این دعاها به ما معرفی کرده اند چه استفاده ای کرده ایم؟ و همین طور از امام باقر(ع) و امام جعفر صادق(ع) از این بزرگواران چگونه بهره بردیم و استفاده کردیم؟

حجت الاسلام و المسلمین حسینی با بیان اینکه معمولاً دنبال بیشتر دانستن هستیم تا عمل کردن، گفت: ما معمولاً گاهی دنبال بیشتر شنیدن و بیشتر دانستن هستیم و همیشه شنیدن و دانستن خوب است ولی دانستنی خوب است که دنبال آن عمل باشد و گرنه آن علمی که ما به دست می آوریم و به آن عمل نکنیم باعث گرفتاری بیشتر ما می شود.

شش توصیه امام صادق(ع) به شیعیان

مدیر نمایندگی جامعه المصطفی تهران با اشاره به توصیه امام صادق(ع) به شیعیان بیان کرد: در روایتی امام صادق(ع) به مفضل بن عمر شش توصیه می نمایند و می فرمایند: « وَ قَالَ ع لِيْلِمُ مَفْضَلٌ أَوْصِيكَ بِسِتِّ خِصَالٍ تُبْدِلُ غُھُنَّ شِيعَتِي قُلَّتْ وَ مَا هُنَّ إِلَّا سَيِّدِي قَالَ ع أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَيَّ مِنْ أَيْدِيكُمْ وَ أَنْ تَرْضَى لِأَخِيكَ مَا تَرْضَى لِنَفْسِكَ وَ أَعْلَامٌ أَنْ لِيْلِمُ مُمْرُورٌ أَوْ آخِرٌ فَاحْذَرِ الْعَوَاقِبَ وَ أَنْ لِيْلِمُ مُمْرُورٌ بَغْتَاتٍ فَكُنْ عَلَيَّ حَذَرٌ وَ إِيَّكَ وَ مُرْتَقَى جَبَلٍ سَهْلٍ إِذَا كَانَ الْمُنْجَدِرُ وَعْرًا وَ لَا تَعْدَنْ أَخَاكَ وَعْدًا لَيْسَ فِي يَدِكَ وَ فَاؤُهُ ». ای مفضل این مطالب را از قول من به

شیعیان برسان.

وی ادامه داد: مفضل از شیعیان امام صادق(ع) است و در این روایت امام صادق(ع) به وی تاکید می‌کنید این مطالب را از قول من به همه شیعیان برسان. البته نصیحت‌هایی که امام و پیامبر اکرم(ص) برای اصحابشان می‌کنند غیر از آن مواردی که موارد خاص است، عمدتاً اینها عمومی و برای استفاده همه است. اما بعضی از آن مطالب مثل این کلام را امام تاکید فرمودند شما این مطالب را به شیعیان ما برسانید. یعنی اینها را فقط برای تو نمی‌گویم بلکه می‌گویم که به دیگران هم برسانی.

توصیه به امانت داری

حجت الاسلام و المسلمین حسینی اولین توصیه امام را توصیه به امانت داری مطرح و بیان کرد: در این روایت امام صادق(ع) اولین توصیه‌ای که فرمودند توصیه به امانت داری است. کسی که شما را در مالی یا چیزی امین قرار داد شما هم باید امانت دار باشید و در امانت خیانت نکنید.

وی با بیان اینکه امانت فقط مال و اموال نیست، اظهار کرد: امانت فقط مال و اموال نیست بلکه هر چیزی را شامل می‌شود و گاهی راز و سِر کسی به عنوان امانت محسوب می‌شود؛ مثل افرادی که برای مشورت به کسی مراجعه می‌کنند و یک سر و رازی را از زندگی خود مطرح می‌کنند تا از شما مشورت بگیرند، اینجا این راز و سر نیز امانت محسوب می‌شود.

امام جماعت مسجد فائق افزود: این راز و سر هم باید به عنوان امانت محفوظ باشد؛ یا اینکه کسی مسئولیتی دارد و افرادی یا کاری را به او می‌سپارند و آن افراد و کار نزد این فرد امانت هستند و کار و مسئولیت که به گردن کسی گذاشته شده امانت الهی است و باید روز قیامت درباره آن جواب بدهد.

حجت الاسلام و المسلمین حسینی تاکید کرد: امانت این قدر مهم است که ائمه(ع) فرمودند اگر شمشیری که با آن پدرم یا جدم با آن به شهادت رسیدند را به من امانت بدهند و من آن را به عنوان امانت بپذیرم و قبول کنم، حتماً این امانت را به صاحب امانت بر می‌گردانم. این قدر امانت مهم است و ربطی به امانت دهنده ندارد که وی انسان صالحی است یا غیر صالح است، بنابراین اگر امانتی قبول شد باید این امانت محفوظ باشد.

هر چه برای خود می پسندی برای دیگران هم بپسند

مدیر نمایندگی دفتر تهران جامعه المصطفی به توصیه دوم امام اشاره و بیان کرد: دومین توصیه ای که امام صادق(ع) فرمودند این بود که آن چیزی که برای خودت می پسندی برای دیگران هم بپسندید. ما معمولا از خودمان راحت تر می پذیریم و به خودمان تخفیف می دهیم و به خودمان سخت نمی گیریم.

وی با اشاره به کلمه قصار ۱۵۰ امیرالمومنین(ع) اظهار کرد: در کلمات قصار امیرالمومنین(ع) در نهج البلاغه، حضرت می فرماید: از آن کسانی نباش که دیگران را می بیند که اهل معصیت هستند خیلی تعصب می خورد و سرزنش می کند، می گوید ای وای که این بیچاره ها اهل چه گناهایی هستند! اما خودش بزرگتر از آن گناهان را انجام می دهد و عین خیالش هم نیست و می گوید خدا بخشنده است. اینجا وقتی به خودش می رسد می گوید خدا بخشنده است اما به دیگران می رسد می گوید خدا قهار است مراقب باشید.

این استاد حوزوی تصریح کرد: آن کسانی آخرت آباد و زندگی دنیایی آرامی خواهند داشت که ابتدا خودشان را در معرض قرار بدهند و ملاک ها را هر طور که برای خودشان می پسندند برای دیگران هم بپسندند. اگر دیگری تخلف کرد من چشم پوشی نمی کنم باید درباره خودم هم همین طور باشم. بنابراین اگر به خودت سخت نمی گیرید به دیگران هم سخت نگیرید و این عدالت را بین خود و دیگران رعایت کنید.

عاقبت اندیشی پایان کار در ابتدای آن

حجت الاسلام و المسلمین حسینی به سومین توصیه امام صادق(ع) اشاره و اظهار کرد: سوم توصیه امام صادق(ع) این بود که فرمود همیشه این طور نیست که تو می بینی این دنیا فراز و نشیبی دارد و هر امری که شروع می کنید یک نقطه ختم و پایانی هم دارد. بنابراین همیشه موقع شروع و حرکت، نقطه پایان را در نظر داشته باشید.

وی ادامه داد: اگر امروز در اوج هستید و عزتی دارید بدانید که ممکن است یک روز به ذلت بيفتید. این عزت معلوم نیست همیشگی باشد پس در این ایام عزت برای دین و اسلام استفاده کنید و آخرت خود را در آن آباد کنید.

امام جماعت مسجد فائق افزود: بدانید هر کاری را و هر راهی را که در آن قدم می گذارید به عاقبت آن امر هم فکر کنید و بدانید که هر

راهی یک پایانی دارد. و معمولا انسان زمانی غافل می شود به خاطر این است که فکر آخر و عاقبت آن کار را نمی کند و این توصیه امام صادق(ع) است که همیشه فکر عاقبت کار را بکنید.

وی اضافه کرد: از اول انسان باید حواسش باشد اگر عاقبت این کار معصیت است و به جایی می رسد که گریبان انسان را در دو دنیا می گیرد و موجب بی آبرویی می شود از اول این راه را نرود و این کار را انجام ندهد. و هر جا هم فهمیدید که این راه اشتباه است سریع برگردید و از راه بازگشت نترسید.

پیش بینی اتفاقات ناگوار و ناگهانی

مدیر دفتر نمایندگی جامعه المصطفی در تهران به چهارمین توصیه امام صادق(ع) به شیعیان اشاره و اظهار کرد: چهارم توصیه امام صادق(ع) این که بدانید اموری که می بینید و جریاناتی که هست ممکن است یک دفعه اتفاق می افتد.

وی ادامه داد: باید فکر اتفاقات ناگوار و ناگهانی هم باشید و برای آنها هم پیش بینی کنید خصوصا برای چیزهایی که بدون اطلاع قبلی اتفاق می افتد. و بدانید هر امری خطر زوال و نابودی دارد و باید از اول کار فکر آن خطر باشید.

مراقب بالا رفتن های آسان و پایین آمدن دشوار

حجت الاسلام و المسلمین حسینی با اشاره به توصیه پنجم امام صادق(ع) بیان کرد: پنجم توصیه امام صادق(ع) این بود که اگر می بینید یک سربالایی و کوهی بالا رفتن آن آسان است، همین طور بی تدبیر بالا نروید و فکر بازگشتن و پایین آمدن از آن باشید. چه بسا کوه نوردانی که آسان از کوه بالا رفتند اما در برگشتن به پرتگاه و به خطر افتادند.

وعده دادن در توان انجام آن

امام جماعت مسجد فائق به ششمین توصیه امام صادق(ع) به شیعیان اشاره و بیان کرد: و ششم توصیه امام صادق(ع) اینکه به برادر و دوستان و خانواده و دیگران وعده هایی را که نمی توانید عمل کنید ندهید.

وی ادامه داد: اگر انجام کاری در توان شما هست و می توانید انجام دهید وعده بدهید، اما اگر کاری که نمی توانید انجام بدهید نگویند

من می توانم و چنین و چنان می کنم. حتی اگر وعده می دهید که برای برادر دینی خود دعا کنید، باید حتماً به این وعده وفا کنید و برای برادر دینی خود دعا کنید. و وعده ای ندهید که در اختیار شما نیست و نمی توانید به آن وفا کنید

حجت الاسلام و المسلمین حسینی در ادامه سخنانش گفت: این همین یک سخن از امام معصوم(ع) می تواند زندگی انسان را متحول کند و مسیر زندگی ما را مشخص و راهنمایی کند و امامان عزیز این رنج و زحمت و دشواری های این دنیا و در نهایت شهادت را تحمل کردند که ما هم قدم در مسیر آنها بگذاریم و پشت سر آنها حرکت کنیم.

وی در پایان با اشاره به اهانت دستگاه حاکم به امام صادق(ع) گفت: چندین بار امام صادق(ع) را با بهانه های مختلف با بی احترامی به دربار احضار می کردند و شبانه حضرت را می بردند و حتی گاهی اجازه نمی دادند حضرت لباس بیرون بپوشند، و گاهی مامورین سواره بودند و حضرت را پیاده دنبال خود روانه می کردند و این شیخ الائمہ امام معصوم و ششمین امام ما را این گونه اهانت می کردند و حق او را پاس نداشتند.

پدیدآورنده:

به قلم: امیر محسن سلطان احمدی

www.soltanahmadi.ir

انتشار این مطلب در:

خبرگزاری اهل بیت(ع) - [ابنا](#)